

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] [contra] eos q[ui] minas intulerint p[er]sonis ecclesiasticis de
corp[or]e vel de rebus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Statuta Engilberti r.

nonice expurgauerint quilibz quarta manu q̄ pdictis sacrilegis et hmōi ma/ lesicis cōsilio vel auxilio ope vel opa nō astiterit et iuramento corporali firmas nerint q̄ eis vlcere nō astabūt.

Si clericū in alia dioecesi capi vel in illa captū ad altā dioecesi deduci p̄rigat. Et statuimus vt si clericū Coloniensis ciuitatis aut dioecesi in alia dioecesi capi contingat vel in nra ciuitate aut dioecesi captum ad altā dioecesi deduci vel transferrī q̄ p̄ capitulū et priores Coloniensis ac alia capitula ad liberationē captiui et ad procedendū p̄ sacrilegū illi dioecesis q̄ in hoc culpabilis fuerit apud loci dioecesanū affectuose laborez vt hoc visuz fuerit expedire.

Contra occisōes et mutilatōes clericorū

Item de occisōibz et mutilatōibz clericorū et clericos in captiuitate vsqz ad mortem detinentibz seu alias enormiter ledentibz. Statuim⁹ vt p̄ oēs ecclesias cōuēntuales prochiales et capellas ciuitatis et dioecesi Coloniē ipsi occisores et mutilatores et oēs opē et opaz seu consiliū ad hoc adhibētes singulis diebus diuiciis et festiuis cāpanis pulsatis et cādelis extinctis noiatim quoz noia scūtur alioq̄ in genere excōdicati denunciatur et ab oibz artius euitādi donec sufficienter satisfecerint et a sede aplice reuerentia absoluti. Preterea locus oīs ad quez venerint sit interdicitus q̄ diu ibi fuerint. et p̄ sequēs triduiū si ibi biberint vel comederint. Et p̄ septem sequētes dies vbi eos p̄noctare contigerit. Ceterū si nobiles fuerint vel alij terram et iurisdictionē vel districtū hntes et infra tres mēses a tpe p̄petrati sceleris ad arbitriū nrm aut capituli et p̄orū Coloniē nō satisfecerint terra eoz et districtus. extūc sit ipō facto ecclesiastico suppositus interdicitō. Et feuda seu offi-

cia vel possessiones si q̄ hnt ab ecclesiis et ecclesiasticis personis amittant et ad ecclesias a quibz ea habuerint reuertantur ita q̄ iporū sacrilegorū heredes ad feuda hmōi vl' ad aliq̄ alia ab ecclesiis vel ecclesiasticis psonis descendētia nūq̄ in p̄petuū admittant. De quibus si vltra se ingesserint p̄ eos p̄cedat tanq̄ p̄ bonorū ecclesiarū inuasores put superius est expressum. Et hoc etiā in alijs psonis q̄ nō sunt nobiles feuda hntibz volumus obseruari. Preterea si dñe terre in quoz districtibus manent vel domiciliū hnt. vel vbi tam enorme scelus cōmissum extiterit tā nepharios sacrilegos et nephados in suis districtibus sustinuerint. et contra eos ad bonorum priuationē et proscriptionē de terra nō processerint contra ipos dños tanq̄ cōtra cōsentientes malo hmōi mouitiōe premissa procedatur.

De eodem

Item si infra anniū absolutionē a sede aplice et alias congrue satisfacere neglexerint. Statuimus vt extūc null⁹ filiorū aut neporū eorundē sacrilegorū ad ordinē vel ad beneficiū ecclesiasticū cum vel dignitatez vsqz ad quartū gradū admittat. Et idem fiat de filiabus et neptibus eorū. Et si q̄ eos vel eas admiserint incurrant penas que superius de filijs et neptibus clericos captiuantium sunt expresse.

Contra eos q̄ minas intulerint psonis ecclesiasticis in corpore vel rebus

Item volētes malo anteq̄ eueniat quantum possumus obulare. Statuimus vt si quis ecclesiastice persone minas intulerit de corpore vel de rebus. et monit⁹ a iudice ordinario ipam personā ecclesiasticā nō assecurauerit a tpe monitionis infra septem dies ab ipō ordinario

B iij

Statuta Engilberti.

extunc excommunicetur. et excommunicatus publice nunciatur donec assurect ipaz psonā ecclesiasticā et de ea corā suo iudice accipiat rationē contra eos clericos qui sacrilegiū in clericos committere non verentur.

Est et magnū sit scādaliū. et plerisq; laicis q̄ tñ clericis sūt infesti filia committendi existat q̄ plurimū inuentum q̄ clerici in clericos sacrilegiū cōmittere nō verent. Statuimus vt clericus vel canonicus iniiciens manus violentas in clericū vel ecclesiā suā vel aliam aut ecclesiasticā psonā spoliatus vel violentiam in emunitate cōmittens. vel bona eoz seculari iudicio occupās vel ad aliqd̄ horū p̄silium seu auxilū vel operam dans pro hmōi iniectione in contumēnti p omnes ecclesias et capellas civitatis et dioec̄is excommunicatus nunciatur. Et cū de alijs cōstiterit p̄ evidētiā vel famā publicā vel iuramentū iniuriam vel damnū passi si fuerit psona fide digna vel p fidem testū summarie facendam p ordinariū moneatur vt infra septem dies a tempore monitionis facte de forefacto p̄perato satisfaciāt cōpetēter. Alioquin a nobis excommunicatus excommunicatione quam scriimus in his scriptis. extunc p omnes ecclesias vt sup̄ dictum est publice nunciatur. Q̄ si infra quidecim dies nō satisfecerit. extunc de nunciatis cāpanis pulsatis ⁊ candelis extinctis singulis diebus dominicis et festiuis excommunicatus. Q̄ si p annum in huiusmodi excommunicatione persistit. extunc omnibus beneficijs ecclesiasticis si qua habuerit ip̄o facto sit priuatus. Et illi ad quos spectat ip̄oz beneficiorum collatio ea conferant infra mensem. Alioquin per superiorem extunc conferantur. Et nihilominus sit inabilis ad aliqua alia consequenda.

Contra clericū qui occasiōe alicui⁹ questionis clericum captinauerit.

Tem si clericus clericum occasione alicuius questionis quam habuerit captinauerit vel ad capiendū ip̄m consilium auxiliū vel op̄az adhibuerit. Statuimus vt causaz amittat ip̄o facto et excommunicatus publice. vt de alijs captiuatoribus p̄missum est nunciatur. et si infra septem dies liberationē ip̄ius captini nō procurauerit ac infra alios quidecim dies lesionibus et ecclesie nō satisfecerit extunc omnibus beneficijs ecclesiasticis si qua habet sit ip̄o facto priuatus et inabilis in p̄petuum ad aliquod beneficiū consequendū. Et si ille ad quem collatio beneficiorū hmōi p̄tinuerit infra mensem nō de eis ordinauerit ea alijs vel alij cōferendo collatio ac ordinatio eorundem ad proximum superiorem sit ip̄o facto deuoluta. Si vero beneficiū nō habuerit sit inabilis in p̄petuum ad aliquod obtinendū. **P**reterea omnis locus ad quē hmōi sacrilegus p̄uenit vel vberit aut comederit aut p̄noctauerit sit ip̄o facto interdictus eo modo sicut de laicis captiuatoribus clericorum est p̄missum.

Contra clericos qui mutilant vel occidunt clericum.

Tem statuimus vt clericus occidens vel mutilans clericum vel eum vsq; ad mortem captiuū detinens sit ip̄o facto ab omnibus beneficijs ecclesiasticis habitis et a spe habendorū penitus destitutus et excommunicatus in omnibus ecclesijs vt superius dictū est nunciatur. **L**ocis ad que venerit vel vbi biberit comederit aut p̄noctauerit. vt superius dictū est. suppositis ip̄o facto ecclesiastico interdicto. Et nihilominus ad alias penas p nos aut capitulū ⁊ priores locū. sicut opus fuerit procedatur.

De litigantibus super vna prebenda in aliqua ecclesia.